

Lokal Utvecklingsplan

Sillerudsbygden

Årjängs kommun, Värmlands län

Maj 2010

Det kommer att krävas mycket arbete och ta lång tid,
men det är en stor utmaning för oss alla som bor i bygden.

Och arbetet har redan påbörjats!

Lokal Utvecklingsplan

Arbetet med att ta fram denna lokala utvecklingsplan startade med ett öppet möte den 10 februari 2010.

Vid detta möte genomfördes ett processarbete som utgick från frågan;

Hur kan vi tillsammans utveckla Sillerudsbygden?

Processarbetet ledde fram till att det bildades tre olika arbetsgrupper som därefter arbetade vidare med sex olika utvecklingsområden:

- *Kommunikation*
- *Barn och ungdom*
- *Vård och omsorg*
- *Boende*
- *Turism*
- *Samverkan*

Det gemensamma materialet har därefter sammanställts.

Sammanställningen justerades och kompletterades i omgångar för att slutligen redigeras av en mindre grupp deltagare.

Arbetsgruppernas arbete kompletterades med en gemensamt framtagen SWOT-analys, som beskriver Sillerudsbygdens *styrkor, svagheter, möjligheter och hot*.

Den Lokala Utvecklingsplanen bör ses som ett "levande material" och kan därför uppdateras i takt med det framtida arbetet med ett förverkligande av planens viljeinriktning.

Vår bygdeprofil

Sillerud är till ytan den största socknen i Årjängs kommun (417 kvadratkilometer). Sillerud kan erbjuda ett mycket vackert och omväxlande landskap. Norr om E 18 finns milsvida skogar, sjöar och tjärnar som till viss del ligger inom Glaskogens naturreservat. Söder om E 18 mot Östra Silens stränder finns småbrukarbygden med sina byar, gårdar och torpställen. Dessutom sträcker sig den vackra vattenvägen Dalslands Kanal med sin nordöstliga arm in i Sillerud och Östra Silen genom slussen vid Krokfors.

Silleruds Hembygdsgård

Hembygdsgården i Sillerud är en timrad, rödmålad byggnad med stående brädfodring. Byggnaden uppfördes i Snarkil 1812. År 1947 flyttades den till Svensbyn i samma socken. Den andra våningen tillbyggdes 1858. Förutom denna huvudbyggnad finns på hembygdsgården logen och lador från Egenäs och visthusbod från Häljebyn samt torparstuga från Silleruds Prästgård. Förutom sedvanliga samlingar av redskap och inventarier innehar hembygdsföreningen ett flertal minnen efter den kände predikanten och missionären Peter Fjellstedt (1802-1881). Hembygdsgården har stor betydelse som samlingslokal för såväl enskilda fester som offentliga evenemang, t ex föreningsaktiviteter, kulturella framträdanden, skolavslutningar, dop och bröllop.

Silleruds kyrka

är en vit stenkyrka av centralkyrkotyp från 1888. Den är märklig p g a sin åttkantiga form, med klocktornet placerat i mitten, omgivet av fyra små sidotorn. Det finns ett fåtal sådana kyrkor i vårt land. Ritningen till Silleruds kyrka är utförd av samma arkitekt som ritat Stortingsbyggnaden i Oslo, nämligen C.E Langlet.

Tjolitta föreningsgård

har stor betydelse som samlingslokal för såväl enskilda fester som offentliga evenemang, t ex föreningsaktiviteter, kulturella framträdanden och skolavslutningar. Tjolitta är nyrenoverat, har godkänt tillagningskök och är tillgänglighetsanpassat.

Signebyns friskola

Signebyns friskola är vackert belägen i jordbrukslandskapet med närhet till skog och mark och sjön Östra Silen. Skolan byggdes 1869 och har alltså en lång historia i bygden. Sedan 1993 drivs den som friskola med år 1-6, förskola, förskoleklass och fritids. Skolan har stor betydelse som samlingslokal för såväl enskilda fester som offentliga evenemang.

Svensbyns skola

Skolan blev färdig 1951 och många kom på besök. År 1953 kom kung Gustav VI på sin eriksgata till Svensbyn. Stenen utanför skolan är ett bevis.

Missionskyrkan i Sanda

används som samlingslokal, för ungdomsverksamhet och barnomsorgsverksamhet.

Silleruds gamla kyrkplats

Här stod till år 1891 Silleruds kyrka. En klockstapel restes på platsen 1970. Ritningen till den är utförd av den tidigare kyrkoherden Olav Dahle. Klockan är från 1662 och kommer från den gamla rivna kyrkan. Den gamla kyrkogården används vid gudstjänst på midsommardagen varje år och vid helgmålsbön varje lördag från midsommar till andra lördagen i augusti. Silleruds gamla kyrkplats innehåller järnåldersgravar söder om platsen. För övrigt en mycket vacker plats.

Erstatallen

Erstatallen (även kallad "Erstabrura") väster om sjön Stora Bör är en fridlyst 300 år gammal tall som innehåller 10 skogs m³. Trädet som växer 500 m norrut från Camp Grinsby är fortfarande grönt och livskraftigt. Sägner säger att en brud som just stod i begrepp att gifta sig, ångrade sig och sprang till Erstatallen för att träffa sin älskade.

Fjellstedtstenen

Minnessten, på en inhägnad plats, där teologen och missionären Peter Fjellstedt är född och uppvuxen. Rester av det lilla torpets spismur står kvar. Torpet var beläget i hemmanet Fjällane, Sillerud. Peter Fjellstedt är en av pionjärerna för svenska kyrkans mission i främmande länder. Han har givit ut en bibel försedd med förklaringar. Han är också grundaren av Fjellstedtska skolan i Uppsala, en läroanstalt för blivande präster. Fjellstedt levde 1802-1881. Minnesstenen restes i början av 1940-talet av Silleruds hembygdsförening. På sommaren anordnas friluftsgudstjänster.

I Sillerud-bygden finns även en 18-håls golfbana, Sandaholms bad och camping, Grinsbyns bad och camping, lanthandel och bensinstation.

Befolkningsstatistik

Ålder

0- 6	72
7-12	74
13-16	51
17-19	50
20-29	74
30-39	104
40-49	154
50-59	118
60-65	93
66-79	192
80 >	<u>89</u>
Summa	1071

Byar

Barås	Bryngelsbyn	Byn
Bäcken	Egenäs	Finntorp
Fälltakan	Galteviken	Granmon
Grinsbyn	Grällsbyn	Guttarbol
Gyltenäs	Gängene	Harnäs
Hjällen	Häljebyn	Högstakan
Jämnemon	Karlsfors	Korsbyn
Kvarntorp	Källeboda	Leverhögen
Liane	Lisslerud	Myrås
Möln-tegen	Norane	Rök
Sanda	Signeby	Sillebotten
Sillerud	Skogen	Snarkil
Stenarsbyn	Svensbyn	Tegen
Tenvik	Tjärn	Tobyn
Tokil	Tollersrud	Torgelsbyn
Trubbyn	Västra Boda	Åsebyn
Älgåna	Ölmheden	Östra Boda

Föreningsliv

Bäckens VVO

Harnäs VVO

IK Spring Väst

Norane Byalag

Signebyns Skol IF

Sillebottens Byalag

Silleruds Båtsällskap Idun

Silleruds Företagshus ek. för.

Silleruds IF

Silleruds Missionsförsamling och SMU

Silleruds Travklubb

Snarkil-Tollerseruds Byalag

Stiftelsen Silleruds Föreningsgård

Svensbyns Föräldraförening

Årjängs Golfklubb

Egenäs VVO

Idé och Hantverk Sillerud

Järnsjöns FVO

Nordmarkens Pistolskytteklubb

Signebyns Skolas Föräldraförening

Silleruds BTK

Silleruds Framtidsgrupp

Silleruds Hembygdsförening

Silleruds Kyrkliga Syförening

Silleruds Röda Kors Krets

Snarkils VVO

Skogens VVO

Stora Börs Fiskevårdsområde

Svenska Kyrkans Unga Sillerud

Östra Silens Fiskevårdsområde

Näringsliv

Antal företag i Sillerudsbygden

(UC AB Marknadsinformation, Stockholm)

Jordbruk och skogsbruk	133 *
Tillverkning	8
Övriga tillverkningssektorn	4
Byggnads	25
Handel	15
Transport	9
Hotell och restaurang	7
Företagstjänster	26 **
Övriga	37
Summa	264

* Innefattar alla registrerade jord- och skogsbruk, d v s även mindre privata ägor.

** Förvaltning, konsult- och reklamverksamhet, redovisning och bokföring m m

Översiktsplan

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan (ÖP) som omfattar kommunens hela yta. Syftet med översiktsplanen är att ge vägledning och stöd i beslut om användningen av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras. Översiktsplanen ska också redovisa hur kommunen tänker tillgodose riksintressen och miljökvalitetsnormer. Den kan fördjupas för olika delområden och kallas då för en fördjupad översiktsplan (FÖP).

När det gäller Årjängs kommun beslutade Kommunfullmäktige den 28 oktober 2002 att översiktsplanen från 1990 skulle ses över.

Detta arbete pågick fram till slutet av 2008. Därefter har arbetet avstannat.

Gällande Översiktsplan är således den från 1990.

Ganska ofta används det förslag till Översiktsplan som arbetades fram under 2000-talet som beslutsunderlag. Se vidare

www.arjang.se/sv/kommunen/Forvaltningar--Avdelningar/Tekniska-avdelningen/Oversiktsplan/

En **SWOT-analys** visar på de styrkor, svagheter, möjligheter och hot/hinder som alla kan utgöra en möjlighet i det framtida arbetet för att skapa en långsiktig och hållbar bygd sett ur ett underifrånperspektiv.

Styrkor

Strategiskt läge
Turism
Glaskogen
Sjösystemet
Jakt och fiske
Levande lanthandel (bensin)
Skola och barnomsorg
E 18
Unik kyrka
Närheten till Norge
Rikt föreningsliv
Många hantverkare
Folk med idéer och engagemang - verkliga "görare"
Närhet till både stora städer och fantastisk natur
18-håls golfbana

Svagheter

Dålig IT-kommunikation
Osamverkan - Dåligt engagemang - För få eldsjälar - Svårt att få in nytt folk i föreningslivet - "Ska ha - mentalitet" (ingen gör något gratis) - Samverkan
Arbetsstillfällen
Dåliga kommunikationer
Hemtjänsten ej stationerad i Sillerud
För lite reklam för bygden
Vägnätet undermåligt
Politisk osamverkan, det gäller att hålla ihop över partigränserna
Boende för besökande
För få hyreslägenheter

Möjligheter

Öka inflyttningen

Intäkter via boende

Öka företagsamheten

Satsa på det som finns i bygden

Utveckla turismen och upplevelser

Attraktiva tomter till rimligt pris

Få genomfartstrafiken på E 18 att stanna i Sillerud

Bättre samverkan

Satsa på naturen och lära sig ta betalt för detta

Byggnation Svensbystrand

Naturtillgångar

Tillgång till stärkande friluftsliv

Bra samlingslokaler finns

Många bra badplatser

Många bra båtplatser

Hot

Utflyttning

För många hus blir sommarstugor

Affären läggs ned

Skolorna läggs ned

Centralisering till tätorten (Årjäng)

Bensinmacken läggs ned

Jante-lagen

Paragrafrytteri (att inte få tillstånd till det man vill göra)

Likgiltighet - ointresse - bristande samverkan

Svårt för unga att få banklån till husköp eller bygge

Vår vision inför framtiden

För att kunna genomföra vår vision har vi **prioriterat sex områden**, som alla syftar till att öka inflyttningen och arbetstillfällena i bygden.

- Vi vill utveckla kommunikationerna i bygden
- Vi vill bevara och utveckla verksamheter för barn och ungdom
- Vi vill bevara och utveckla vård och omsorg
- Vi vill verka för ett utvecklat boende
- Vi vill utveckla turismen i bygden
- Vi vill utveckla samverkan inom bygden

Visionen i korthet

Kommunikationer

Möjlighet till kommunikation med omvärlden via fast och mobil telefoni samt via Internet oavsett var man bor

Allmänna kommunikationer även på kvällstid

Infrastruktur

Avfart från E18 vid Svensbyn och Sandaholm

Vägar; E18 är farlig och sårbar i nuläget

Samåkning - annonsering på hemsidan och i Sillerudsnytt

Barn och ungdom

Barn och ungdom är grunden för utveckling av Sillerud

Valmöjlighet i barnomsorgen – ”Sandkornet” kvar.

Dagmammor ett alternativ

Motarbete centralisering av kommunala verksamheter

Motionera om lokal upphandling av livsmedel till skolor, äldreboende mm

Mer kulturell och social verksamhet för barn (dans, musik, kör, balett, scout mm)

Vård och omsorg

Äldreservice

Hemtjänsten helt lokaliserad i Sillerud (oavsett kostnad), gärna privat

Motverka centralisering av kommunala verksamheter

Boende

Öka inflyttningen

Utveckla boendet i Sillerud

Skapa en bostadsstiftelse som kan köpa in och förvalta fastigheter för framtida hyresgäster, gammal som ung

Turism

Tursistsatsning i Sillerud

Arbetsstillfällen

Fiske

Kartor med cykelleder

Cykelturer i likhet med Spring Väst

Cykeluthyrning

Kulturvandringar

Kyrkturer. Återuppta kyrkbåtarna Signebyn - Vårvik

Satsa mer på att gemensamt fira olika högtider, typ midsommar

Satsning på vinterturism, t ex långfärdsskridskor och preparerade skidspår

Förbättring av information, boendemöjligheter och aktiviteter

Turistbyrå med stuguthyrning

Samverkan

Samla föreningslivet och företagen i paraplyorganisationer

Utökad samverkan mellan skolor, föreningar och organisationer

Verka för en ökad vi-känsla och samverkan mellan gammal och ung

Kontaktperson

Cissi Ohlin

Bäcken 32

672 95 Årjäng

0573-410 22

070-116 90 98

Silleruds representant i Årjängs Bygderåd